BUDI BLIŽNJI – TRAG DOBROTE KRALJICE JELENE

Ivan Zovko

ŽUPNA KATEHEZA

Ciljevi kateheze:

- upoznati učenike s likom hrvatske kraljice Jelene koju nazivamo „dobrom kraljicom";
- prepoznati dobrotu, služenje i brigu za drugoga kao vrijednosti koje čovjek može živjeti bez obzira na svoj položaj, mogućnosti i okolnosti;
- kroz prispodobu o milosrdnom Samarijancu razumjeti Isusov poziv da budemo bližnji svakom čovjeku koji je u potrebi.

1. Molitveni uvod:

Bože hridino moja,
utočište moje.
Vjernosti svojom,
Tebi hvalu dajem.
Bože moj, hridino moja,
Tvoje ime veliko je,
a Tvoja ljubav još veća.
Bože moj, hridino moja,
ti si put kojim ću hoditi,
ti si svjetlo koje će svijetliti.
Bože moj, hridino moja.[1]

Antonija Lozić

2. Motivacija:

Vjeroučitelj započinje razgovor s učenicima.

➤ Što za vas znači biti velik čovjek?

[1] Molitvu je napisala učenica Antonija Lozić (preuzeto 20. 9. 2026., s: https://mrezerijeci.com/molitva-kraljice-jelene-antonija-lozic/).

- Po čemu danas prepoznajemo da je netko uspješan čovjek?
- Što mislite, što je važnije za biti velik čovjek – imati puno novca ili činiti dobro drugima?

U povijesti su živjeli ljudi koji nisu postali veliki zbog svoga bogatstva ili moći, nego zbog dobrote i ljubavi koju su pokazivali prema drugima. Danas ćemo upoznati jednu takvu osobu iz naše hrvatske povijesti – kraljicu Jelenu, koju s pravom nazivamo „dobrom kraljicom".

Vjeroučitelj učenicima pokazuje sliku kraljice Jelene te ih upoznaje s činjenicom da se ove godine u našoj Nadbiskupiji obilježava 1050. obljetnica njezine smrti.

3. Razrada:

a) Što kaže društvo?

Društvo u kojem živimo često nam govori da je čovjek vrijedan ako je uspješan, bogat, poznat i utjecajan. Na društvenim mrežama često vidimo ljude koji imaju puno novca, skupocjenu odjeću, automobile i velik broj pratitelja. Može se dogoditi da i mi, ponekad, makar nesvjesno, počnemo tako razmišljati. U čemu je istinska vrijednost čovjeka?

Hoće li ljudi čovjeka pamtiti samo po broju pratitelja na društvenim mrežama ili ipak postoje neke druge vrijednosti? Netko može imati mnogo, a ne učiniti ništa za druge. Netko drugi možda nema mnogo, barem ne u materijalnom smislu, ali je uvijek spreman pomoći drugomu, podijeliti s drugim i ohrabriti drugoga. Istinska veličina ne vidi se samo u onome što čovjek posjeduje, nego u onome što daje.

Kraljica Jelena imala je visok položaj u društvu onog doba. Mogla je u tome uživati i sve bogatstvo koristiti samo za sebe. Da je tako bilo, zasigurno je se danas ne bismo spominjali. Njezino ime i njezino djelo ostali su povezani upravo s dobrotom i brigom za druge. Njezin nadimak i danas, 1050 godina kasnije, jest upravo – *dobra kraljica*.

Pitanja za učenike:

- Zašto ponekad i mi više cijenimo bogatstvo nego dobrotu?
- Po čemu biste vi željeli da vas jednog dana pamte?

b) Što kaže Crkva?

Čovjek je stvoren na sliku Božju (usp. Post 1,27). Crkva nas uči da dobrota nije samo osjećaj ili usputna vrlina koju čovjek može ili ne mora

imati, već da se dobrota treba pokazivati u ljubavi prema Bogu kroz služenje čovjeku. Upravo zato dobrota je uključena u ljubav kao jednu od temeljnih kršćanskih kreposti.

Katekizam Katoličke Crkve (KKC 1822) kaže: „Ljubav je bogoslovna krepost kojom Boga ljubimo iznad svega radi njega samoga, a svoga bližnjega kao same sebe iz ljubavi prema Bogu."

Upravo zato kada činimo dobro, ne činimo to samo zato da bismo bili nazvani dobrim čovjekom. Čovjek, kada čini dobro, u središtu ima drugoga, tj. svoga bližnjega, kojeg prepoznaje kao Božje stvorenje i sliku Božju te mu želi pomoći.

Kraljica Jelena živjela je u vremenu u kojemu je svojim položajem, mogućnostima i ugledom mogla činiti dobro. Njezin primjer pokazuje kako vlastite darove možemo upotrijebiti za dobro drugih. Budući da smo stvoreni na sliku Božju, i mi imamo mogućnost činiti dobra djela.

Pitanja za učenike:

- Što misliš, zašto Crkva posebno govori o pomaganju onima koji su u potrebi?
- Koje svoje talente imamo i možemo ih darovati drugima?

c) Što kaže *Sveto pismo*?

Biblija jasno pokazuje da je poziv svakog čovjeka, po uzoru na Isusa Krista, činiti dobro. Poziv na služenje Isus je sažeo u dvije zapovijedi ljubavi: „Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. To je najveća i prva zapovijed. Druga, ovoj slična: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga." (Mt 22,37–39)

Čineći dobro bližnjemu, činimo dobro i Bogu. Isus jasno kaže: „Što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!" (Mt 25,40)

Isus svojim učenicima pokazuje da se veličina ne sastoji u tome da drugi nama služe, nego da mi služimo drugima „Tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj." (Mt 20,26)

Ako smo pozvani ljubiti i činiti dobro drugomu, postavlja se pitanje: Tko je zapravo moj bližnji? Je li to samo moja obitelj, moj prijatelj, osoba koju poznajem i koja mi je bliska? Ili je moj bližnji i onaj kojega možda prvi put susrećem, onaj koji je drukčiji od mene ili onaj kojemu je potrebna moja pomoć?

Upravo na to pitanje Isus odgovara prispodobom o milosrdnom Samarijancu, pokazujući nam da bližnji nije samo onaj koji nam je blizak, nego da smo mi pozvani postati bližnji čovjeku koji nas treba.

Poslušajmo Isusovu prispodobu o milosrdnom Samarijancu iz Evanđelja po Luki:

Milosrdni Samarijanac

U ono vrijeme: I gle, neki zakonoznanac usta i, da ga iskuša, upita: „Učitelju, što mi je činiti da život vječni baštinim?" A on mu reče: „U Zakonu što piše? Kako čitaš?" Odgovori mu onaj: *„Ljubi Gospodina Boga svojega iz svega srca svoga, i svom dušom svojom, i svom snagom svojom,* i svim umom svojim; i *svoga bližnjega kao sebe samoga!"* Reče mu na to Isus: „Pravo si odgovorio. *To čini i živjet ćeš.*"

Ali hoteći se opravdati, reče on Isusu: „A tko je moj bližnji?" Isus prihvati i reče: „Čovjek neki silazio iz Jeruzalema u Jerihon. Upao među razbojnike koji ga svukoše i izraniše pa odoše ostavivši ga polumrtva. Slučajno je onim putem silazio neki svećenik, vidje ga i zaobiđe. A tako i levit: prolazeći onuda, vidje ga i zaobiđe. Neki Samarijanac putujući dođe do njega, vidje ga, sažali se pa mu pristupi i povije rane zalivši ih uljem i vinom. Zatim ga posadi na svoje živinče, odvede ga u gostinjac i pobrinu se za nj. Sutradan izvadi dva denara, dade ih gostioničaru i reče: 'Pobrini se za njega. Ako što više potrošiš, isplatit ću ti kad se budem vraćao.'"

„Što ti se čini, koji je od ove trojice bio bližnji onomu koji je upao među razbojnike?" On odgovori: „Onaj koji mu iskaza milosrđe." Nato mu reče Isus: „Idi pa i ti čini tako!"

(Lk 10,25–37)

Pitanja za učenike:

Je li vam poznat ovaj tekst? Kakav je dojam na vas ostavio?

Ovaj se Samarijanac zaustavio i pokazao dobrotu, iako nije poznavao čovjeka. Treba li nam netko biti prijatelj da bismo mu učinili dobro? Komu sve možemo učiniti dobro?

Isus na kraju pita: „Što ti se čini, koji je od ove trojice bio bližnji?" Zašto Isus ne govori samo o tome *tko je naš bližnji*, nego nas poziva da mi budemo bližnji drugomu?

Prispodoba o milosrdnom Samarijancu pokazuje nam da dobrotom možemo dotaknuti svakog čovjeka. Potrebno je uvidjeti potrebu bli-

žnjeg, primijetiti njegovu potrebu i učiniti nešto za njega. Samarijanac nije prošao pokraj ranjenog čovjeka, nego se zaustavio, približio mu se i pomogao mu.

Upravo takvu dobrotu prepoznajemo i u životu kraljice Jelene. Njezin nas primjer podsjeća da položaj, ugled i mogućnosti koje imamo nisu samo privilegija, nego i odgovornost prema drugima. Pozvani smo uvijek iznova tražiti način kako možemo pomoći drugomu.

Isus nas danas poziva da ne pitamo samo „Tko je moj bližnji?", nego da se sami učinimo bližnjima onomu koji nas treba. Ne moramo biti kraljevi i kraljice da bismo činili velika djela. Svaki od nas ima nešto što može darovati: svoje vrijeme, pažnju, znanje, sposobnosti, riječ ohrabrenja ili jednostavno svoje srce.

Kraljica Jelena ostavila je trag u svome vremenu. A što ćemo mi ostaviti iza sebe? Hoće li zbog našeg života nekomu biti lakše, ljepše i bolje?

4. Poticaji:

Moj trag dobrote: Napiši tri stvari po kojima bi volio/voljela da te ljudi jednog dana pamte.

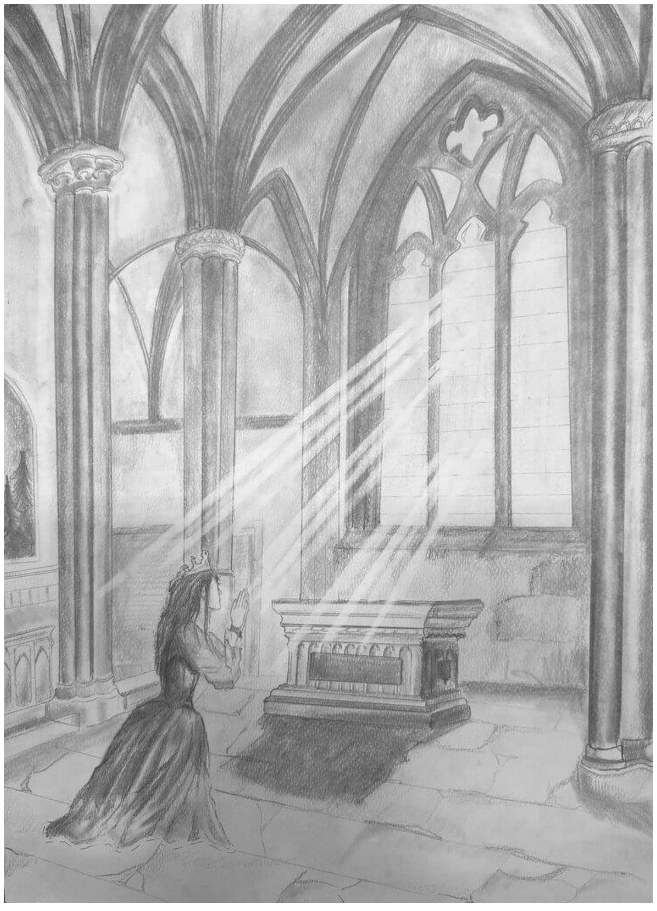
Kraljičin izazov: Zamisli da imaš mogućnosti koje je imala kraljica Jelena. Kome bi prvo pomogao/pomogla i zašto?

5. Zaključna molitva:

Gospodine, učini me oruđem svoga mira:
gdje je mržnja, da donosim ljubav;
gdje je uvreda, da donosim praštanje;
gdje je nesloga, da donosim jedinstvo;
gdje je zabluda, da donosim istinu;
gdje je sumnja, da donosim vjeru;
gdje je očaj, da donosim nadu;
gdje je tama, da donosim svjetlo;
gdje je žalost, da donosim radost.
Gospodine, daj da ne tražim toliko
da budem ljubljen, koliko da ljubim;
da ne tražim da budem shvaćen,
koliko da shvaćam.

Jer tko se daruje, prima;
tko se zaboravlja, nalazi;
tko prašta, bit će mu oprošteno;
i tko umire, rađa se za život vječni.
Amen.

Molitva sv. Franje Asiškoga

Ema Turić, 2. c
Naslov: Zrake koje vode kraljevstvo
Mentor: Ana Gelo, III. gimnazija, Split
https://mrezerijeci.com/zrake-koje-vode-kraljevstvo-ema-turic/